

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2002

Vyhlásené: 2. 2. 2002

Časová verzia predpisu účinná od: 11. 2. 2019

Obsah dokumentu je právne záväzný.

49

ZÁKON

z 19. decembra 2001

o ochrane pamiatkového fondu

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

Predmet úpravy

(1) Tento zákon upravuje podmienky ochrany kultúrnych pamiatok, pamiatkových území, archeologických nálezov a archeologických nálezísk v súlade s vedeckými poznatkami a na základe medzinárodných zmlúv v oblasti európskeho a svetového kultúrneho dedičstva, ktorými je Slovenská republika viazaná.¹⁾

(2) Tento zákon ďalej upravuje organizáciu a pôsobnosť orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy, ako aj práva a povinnosti vlastníkov a iných právnických osôb a fyzických osôb a ukladanie pokút za protiprávne konanie na úseku ochrany pamiatkového fondu, ktorý je významnou súčasťou kultúrneho dedičstva a ktorého zachovanie je verejným záujmom.²⁾

§ 2

Základné pojmy

(1) Pamiatkový fond je súbor hnutelných vecí a nehnuteľných vecí vyhlásených podľa tohto zákona za národné kultúrne pamiatky (ďalej len „kultúrna pamiatka“), pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny. Za pamiatkový fond sa považujú aj veci, o ktorých sa začalo konanie o vyhlásenie za kultúrne pamiatky, pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny.

(2) Pamiatková hodnota je súhrn významných historických, spoločenských, krajinných, urbanistických, architektonických, vedeckých, technických, výtvarných alebo umelecko-remeselných hodnôt, pre ktoré môžu byť veci predmetom individuálnej alebo územnej ochrany.

(3) Kultúrna pamiatka podľa tohto zákona je hnutelná vec alebo nehnuteľná vec pamiatkovej hodnoty, ktorá je z dôvodu ochrany vyhlásená za kultúrnu pamiatku.

(4) Pamiatkové územie je sídelný územný celok alebo krajinný územný celok sústredených pamiatkových hodnôt alebo archeologických nálezov a archeologických nálezísk, ktorý je z dôvodu ich ochrany podľa tohto zákona vyhlásený za pamiatkovú rezerváciu alebo pamiatkovú zónu.

(5) Archeologický nález je hnutelná vec, ktorá je dokladom o živote človeka a o jeho činnosti od najstarších dôb do roku 1918 a spravidla sa našla alebo nachádza sa v zemi, na jej povrchu alebo pod vodou. Archeologickým nálezom je tiež zbraň, munícia, strelivo, súčasť uniformy, vojenská výstroj alebo iný vojenský materiál, ktorý sa našiel v zemi, na jej povrchu alebo pod vodou a pochádza spred roku 1946.

(6) Archeologické nálezisko je nehnuteľná vec na topograficky vymedzenom území s odkrytými alebo neodkrytými archeologickými nálezmi v pôvodných nálezových súvislostiach.

(7) Ochrana pamiatkového fondu je súhrn činností a opatrení zameraných na identifikáciu, výskum, evidenciu, zachovanie, obnovu, reštaurovanie, regeneráciu, využívanie a prezentáciu kultúrnych pamiatok a pamiatkových území.

DRUHÁ ČASŤ

PÔSOBNOSŤ ORGÁNOV ŠTÁTNEJ SPRÁVY A ORGÁNOV ÚZEMNEJ SAMOSPRÁVY NA OCHRANU PAMIATKOVÉHO FONDU

§ 3

Orgány štátnej správy na ochranu pamiatkového fondu

Orgány štátnej správy na ochranu pamiatkového fondu sú:

- a) Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“),
- b) Pamiatkový úrad Slovenskej republiky (ďalej len „pamiatkový úrad“),
- c) krajské pamiatkové úrady.

§ 4

Ministerstvo

(1) Ministerstvo ako ústredný orgán štátnej správy³⁾ na ochranu pamiatkového fondu

- a) vypracúva koncepciu ochrany pamiatkového fondu a určuje hlavné smery a stratégiu ochrany kultúrnych pamiatok a pamiatkových území,
- b) predkladá vláde Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) koncepcné návrhy a odporúčania na riešenie zásadných otázok záchrany, obnovy, využitia a prezentácie pamiatkového fondu,
- c) usmerňuje činnosť pamiatkového úradu,
- d) riadi a kontroluje výkon štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu,
- e) vykonáva štátny pamiatkový dohľad svojou pamiatkovou inšpekciou,
- f) preskúmava rozhodnutia pamiatkového úradu vydané v správnom konaní,
- g) utvára podmienky dotačného a viacdrojového systému financovania záchrany a obnovy kultúrnych pamiatok.

(2) Pri plnení úloh ministerstvo

- a) spolupracuje s ústrednými orgánmi štátnej správy, ktoré sa zúčastňujú na plnení úloh na úseku ochrany pamiatkového fondu, s orgánmi územnej samosprávy, s odbornými a vedeckými inštitúciami,
- b) koordinuje medzinárodnú spoluprácu a proces integrácie do medzinárodných štruktúr na úseku ochrany pamiatkového fondu.

§ 5**Pamiatková inšpekcia ministerstva**

(1) Pamiatková inšpekcia ministerstva (ďalej len „pamiatková inšpekcia“)

- a) dozerá v rámci štátneho pamiatkového dohľadu, ako príslušné orgány ochrany pamiatkového fondu vykonávajú ustanovenia tohto zákona a všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie,
- b) dozerá, ako vlastníci kultúrnych pamiatok, právnické osoby a fyzické osoby dodržiavajú tento zákon a všeobecne záväzné právne predpisy vydané na jeho vykonanie a ako plnia rozhodnutia orgánov na ochranu pamiatkového fondu,
- c) dohliada na stav kultúrnych pamiatok a na dodržiavanie podmienok ochrany kultúrnych pamiatok a pamiatkových území a ukladá orgánom na ochranu pamiatkového fondu povinnosť prijať opatrenia na odstránenie nedostatkov zistených pri výkone dohľadu,
- d) kontroluje plnenie opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov.

(2) Pamiatková inšpekcia pri plnení úloh spolupracuje najmä s pamiatkovým úradom, krajskými pamiatkovými úradmi, obcami, inými orgánmi kontroly,⁴⁾ orgánmi činnými v trestnom konaní⁵⁾ a ďalšími orgánmi a právnickými osobami.

§ 6**Pamiatková rada**

(1) Pamiatková rada je odborný poradný a iniciatívny orgán ministerstva pre zásadné otázky ochrany pamiatkového fondu.

(2) Pamiatková rada prerokúva a posudzuje najmä koncepcie a stratégiu ochrany pamiatkového fondu a zásadné otázky jeho zachovania, obnovy, reštaurovania, regenerácie, využívania a prezentácie.

(3) Členov Pamiatkovej rady vymenúva a odvoláva minister kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „minister“); vymenúva ich z odborníkov pôsobiacich v oblasti ochrany pamiatkového fondu, ktorí sú navrhovaní odbornými organizáciami a vedeckými inštitúciami, najmä vysokými školami a vedeckými pracoviskami Slovenskej akadémie vied.

(4) Funkčné obdobie člena Pamiatkovej rady je trojročné.

(5) Členstvo v Pamiatkovej rade je dobrovoľné a nezastupiteľné. Člen Pamiatkovej rady má nárok na úhradu výdavkov spojených s výkonom členstva podľa osobitných predpisov.⁷⁾

(6) Podrobnosti o činnosti Pamiatkovej rady upraví jej štatút, ktorý vydá ministerstvo.

§ 7**Archeologická rada**

(1) Archeologická rada je odborný poradný orgán ministerstva pre archeologické výskumy, archeologické nálezy a archeologické náleziská.

(2) Archeologická rada najmä

- a) posudzuje žiadosti právnických osôb na vydanie oprávnení na vykonávanie archeologických výskumov,
- b) hodnotí podmienky a kvalitu vykonávaných výskumov.

(3) Členov Archeologickej rady vymenúva a odvoláva minister; vymenúva ich z odborníkov z odboru archeológie navrhnutých Archeologickým ústavom Slovenskej akadémie vied (ďalej len „archeologický ústav“), vysokými školami, pamiatkovým úradom, Slovenským národným múzeom, prípadne ďalšími múzeami.

(4) Funkčné obdobie člena Archeologickej rady je trojročné.

(5) Členstvo v Archeologickej rade je dobrovoľné a nezastupiteľné. Člen Archeologickej rady má nárok na úhradu výdavkov spojených s výkonom členstva podľa osobitných predpisov.⁷⁾

(6) Podrobnosti o činnosti Archeologickej rady upraví jej štatút, ktorý vydá ministerstvo.

§ 8

Komisia na overovanie osobitnej odbornej spôsobilosti na vykonávanie pamiatkového výskumu

(1) Komisia na overovanie osobitnej odbornej spôsobilosti na vykonávanie pamiatkového výskumu (ďalej len „komisia“) je odborný poradný orgán ministerstva na overovanie osobitnej odbornej spôsobilosti fyzických osôb oprávnených vykonávať pamiatkový výskum.

(2) Komisia najmä

- a) posudzuje žiadosti fyzických osôb na získanie osobitnej odbornej spôsobilosti podľa § 35a,
- b) predkladá ministerstvu návrhy na vydanie osvedčení o osobitnej odbornej spôsobilosti na vykonávanie pamiatkového výskumu.

(3) Členov komisie vymenúva a odvoláva minister; vymenúva ich z odborníkov v oblasti jednotlivých druhov pamiatkového výskumu, v oblasti ochrany pamiatkového fondu a v oblasti práva. Funkčné obdobie člena komisie je trojročné.

(4) Podrobnosti o činnosti komisie ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 9

Zriadenie, organizácia a pôsobnosť Pamiatkového úradu Slovenskej republiky a krajských pamiatkových úradov

(1) Na výkon špecializovanej štátnej správy na ochranu pamiatkového fondu sa zriaďuje Pamiatkový úrad Slovenskej republiky (§ 3) a krajské pamiatkové úrady.

(2) Pamiatkový úrad je právnická osoba so sídlom v Bratislave. Pamiatkový úrad je rozpočtová organizácia štátu⁸⁾ zapojená finančnými vzťahmi na rozpočet ministerstva, ktorá v rámci svojej pôsobnosti zabezpečuje mzdové prostriedky a vecné prostriedky krajských pamiatkových úradov a je zamestnávateľom zamestnancov, ktorí pracujú v krajských pamiatkových úradoch.

(3) Pamiatkový úrad vykonáva štátnu správu s celoslovenskou pôsobnosťou vo veciach zverených mu týmto zákonom.

(4) Pamiatkový úrad riadi a za jeho činnosť zodpovedá generálny riaditeľ, ktorého po prerokovaní s Pamiatkovou radou vymenúva a odvoláva minister.

(5) Krajský pamiatkový úrad vykonáva štátnu správu vo svojom územnom obvode, ktorým je územný obvod kraja.

(6) Krajský pamiatkový úrad koná a rozhoduje v administratívno-právnych veciach samostatne.

(7) Krajský pamiatkový úrad riadi a za jeho činnosť zodpovedá riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva generálny riaditeľ pamiatkového úradu.

(8) Pamiatkový úrad a krajské pamiatkové úrady vykonávajú štátny pamiatkový dohľad nad dodržiavaním ustanovení tohto zákona a všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie, dohľad nad dodržiavaním vydaných právoplatných rozhodnutí a v rozsahu svojej pôsobnosti vydávajú rozhodnutia na odstránenie nedostatkov.

(9) Pamiatkový úrad a krajské pamiatkové úrady môžu na posúdenie odborných otázok v oblasti ochrany pamiatkového fondu a v oblasti archeologických nálezov a archeologických nálezísk vytvoriť dočasný poradný orgán a stály poradný orgán.

§ 10

Pamiatkový úrad

(1) Pamiatkový úrad vykonáva v druhom stupni štátnu správu na úseku ochrany pamiatkového fondu, archeologických nálezov a archeologických nálezísk vo veciach, o ktorých v prvom stupni rozhodujú krajské pamiatkové úrady.

(2) Pamiatkový úrad

- a) riadi a kontroluje výkon štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu uskutočňovaný krajskými pamiatkovými úradmi,
- b) rieši a koordinuje odborné a výskumné úlohy a rozpracúva teóriu a metodológiu ochrany pamiatkového fondu,
- c) zisťuje stav pamiatkového fondu a podmienky jeho ochrany,
- d) schvaľuje zásady ochrany pamiatkového územia vypracované podľa § 11 ods. 2 písm. b),
- e) rozhoduje v prvom stupni v správnom konaní⁹⁾ vo veciach zverených mu týmto zákonom na úseku ochrany pamiatkového fondu,
- f) preskúmava záväzné stanoviská krajských pamiatkových úradov,
- g) rozhoduje o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských pamiatkových úradov a preskúmava ich rozhodnutia mimo odvolacieho konania,
- h) plní funkciu správcu príslušnej časti štátneho informačného systému,
- i) vedie archív¹⁰⁾ v oblasti ochrany pamiatkového fondu,
- j) zabezpečuje rozvoj teórie a metodológie reštaurovania, buduje študijné, vývojové, reštaurátorské a analyticko-technologické pracovisko a laboratória,
- k) zabezpečuje pamiatkové výskumy a reštaurátorské práce,
- l) vykonáva a koordinuje dokumentačnú, vzdelávaciu, výchovnú, edičnú a propagačnú činnosť,
- m) poskytuje odbornú a metodickú pomoc krajským pamiatkovým úradom,
- n) spolupracuje s občianskymi združeniami a nadáciami zriadenými na záchranu, využívanie a prezentáciu pamiatkového fondu,
- o) podieľa sa na medzinárodných projektoch ochrany a obnovy kultúrnych pamiatok a pamiatkových území a spolupracuje s medzinárodnými organizáciami a partnerskými inštitúciami v zahraničí,
- p) poskytuje výpisy a elektronické odpisy^{10a)} z Ústredného zoznamu pamiatkového fondu (ďalej len „ústredný zoznam“),
- q) vydáva pre potreby orgánov verejnej správy, orgánov činných v trestnom konaní a súdov

odborné posudky a odborné stanoviská vo veci ochrany pamiatkového fondu, archeologických nálezov a archeologických nálezísk,

- r) zastupuje štát ako poškodenú stranu v trestnom konaní v rozsahu pôsobnosti podľa tohto zákona,
- s) vydáva odborné stanovisko o pamiatkovej hodnote predmetu kultúrnej hodnoty podľa osobitného predpisu.^{10aa)}

(3) Pamiatkový úrad môže na vykonávanie činností podľa odseku 2 písm. j) až l) zriaďiť právnickú osobu podľa osobitného predpisu.⁸⁾

§ 11

Krajský pamiatkový úrad

(1) Krajský pamiatkový úrad je v prvom stupni vecne príslušným správnym orgánom, ktorý rozhoduje o právach a povinnostiach právnických osôb a fyzických osôb na úseku ochrany pamiatkového fondu, archeologických nálezov a archeologických nálezísk, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Krajský pamiatkový úrad

- a) vykonáva štátny pamiatkový dohľad nad stavom, využívaním a zabezpečením ochrany pamiatkového fondu, archeologických nálezov a archeologických nálezísk,
- b) vypracúva a vydáva zásady ochrany pamiatkového územia, vypracúva podklady súvisiace s obstarávaním územnoplánovacej dokumentácie pre príslušné orgány štátnej správy a územnej samosprávy, spolupracuje s nimi v procese spracovania prípravnej, projektovej a reštaurátorskej dokumentácie na záchranu, obnovu a využitie kultúrnych pamiatok, pamiatkových území, archeologických nálezov a archeologických nálezísk,
- c) usmerňuje činnosti právnických osôb a fyzických osôb pri záchrane, obnove a využívaní pamiatkového fondu, archeologických nálezov a archeologických nálezísk a poskytuje im odbornú a metodickú pomoc,
- d) rozhoduje podľa § 24, 30 až 33, 35, 36, 39, 42 a 43, vydáva záväzné stanoviská podľa § 30 a 32 a stanoviská podľa § 29,
- e) spolupracuje pri zabezpečovaní osobitnej ochrany kultúrnej pamiatky s orgánmi štátnej správy a orgánmi územnej samosprávy v období krízovej situácie^{10b)} alebo mimoriadnej situácie¹¹⁾ pri príprave opatrení na uvedené situácie,
- f) zabezpečuje v období krízovej situácie^{10b)} mimoriadnej situácie¹¹⁾ a podľa § 31 ods. 4 dočasnú odbornú úschovu hnutelných kultúrnych pamiatok,
- g) poskytuje obci metodickú a odbornú pomoc pri evidovaní miestnych pamätihodností,
- h) dohliada na dodržiavanie tohto zákona a prijíma opatrenia na odstránenie nedostatkov pri ochrane pamiatkového fondu, archeologických nálezov a archeologických nálezísk,
- i) ukladá pokuty podľa § 42 a 43.

§ 12

Štátny pamiatkový dohľad

(1) Osoby, ktoré podľa § 5, 10 a 11 plnia úlohy štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu, sú pri výkone štátneho pamiatkového dohľadu oprávnené

- a) vstupovať na archeologické náleziská, do priestorov nehnuteľných kultúrnych pamiatok, na nehnuteľnosti v pamiatkovom území a na územie, kde sa pripravuje alebo uskutočňuje stavba alebo iná hospodárska činnosť podľa § 32 a 36; ak sú obydľím, len so súhlasom toho, kto v nich

býva,¹²⁾

- b) vstupovať do priestorov, v ktorých oprávnené právnické osoby podľa § 36 ods. 4 zabezpečujú uloženie a ochranu archeologických nálezov, ktoré podľa § 40 ods. 6 spravuje pamiatkový úrad,
- c) vyzvať toho, kto vykonáva nepovolenú obnovu kultúrnej pamiatky alebo nepovolenú úpravu nehnuteľnosti v pamiatkovom území, aby bezodkladne zastavil nepovolené práce,
- d) požadovať predloženie hnutelnej kultúrnej pamiatky a archeologického nálezu na dokumentačné účely alebo z dôvodu ich hroziaceho poškodenia alebo zničenia,
- e) vyžadovať od právnických osôb a fyzických osôb potrebnú súčinnosť, najmä vyjadrenia a informácie, ktoré sa týkajú uplatňovania tohto zákona, predloženie dokladov a iných písomností,
- f) použiť technické prostriedky na zhotovenie dokumentácie a vyhotoviť písomný záznam o zistených skutočnostiach.

(2) Pri výkone štátneho pamiatkového dohľadu sú osoby podľa odseku 1 povinné

- a) preukázať sa služobným preukazom a písomným poverením ministerstva, pamiatkového úradu alebo krajského pamiatkového úradu, na ktorého pokyn sú oprávnené vykonať štátny pamiatkový dohľad,
- b) zachovávať mlčanlivosť vo veciach, o ktorých sa pri výkone štátneho pamiatkového dohľadu dozvedeli.

(3) Orgány verejnej správy, vlastníci kultúrnych pamiatok a iné fyzické osoby a právnické osoby, ktorých činnosť sa dotýka záujmov chránených týmto zákonom, sú povinné poskytnúť orgánom vykonávajúcim štátny pamiatkový dohľad potrebnú súčinnosť.

§ 13

Samosprávny kraj

Samosprávny kraj vo svojom územnom obvode utvára podmienky na ochranu pamiatkového fondu, vyjadruje sa o návrhoch na vyhlásenie a zrušenie pamiatkových území a spolupracuje s orgánmi štátnej správy na ochranu pamiatkového fondu¹³⁾ pri záchrane, obnove a využívaní kultúrnych pamiatok a pamiatkových území.

§ 14

Obec

(1) Obec utvára všetky podmienky potrebné na zachovanie, ochranu, obnovu a využívanie pamiatkového fondu na území obce.¹⁴⁾

(2) Obec

- a) dbá, aby vlastníci kultúrnych pamiatok konali v súlade s týmto zákonom,
- b) koordinuje budovanie technickej infraštruktúry sídel s pamiatkovým územím,
- c) spolupôsobí pri zabezpečovaní úprav uličného interiéru a uličného parteru, drobnej architektúry, historickej zelene, verejného osvetlenia a reklamných zariadení tak, aby boli v súlade so zámermi na zachovanie a uplatnenie hodnôt pamiatkového územia,
- d) podporuje iniciatívy občanov a občianskych združení pri ochrane pamiatkového fondu,
- e) na základe výpisov z ústredného zoznamu vedie evidenciu pamiatkového fondu na území obce.¹⁴⁾

(3) Obec môže utvárať zdroje na príspevky vlastníkom na záchranu a obnovu kultúrnych pamiatok nachádzajúcich sa na území obce.

(4) Obec môže rozhodnúť o utvorení a odbornom vedení evidencie pamätihodností obce. Do evidencie pamätihodností obce možno zaradiť okrem hnutelných vecí a nehnuteľných vecí aj kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, zemepisné a katastrálne názvy, ktoré sa viažu k histórii a osobnostiam obce. Zoznam evidovaných pamätihodností obce predloží obec na odborné a dokumentačné účely krajskému pamiatkovému úradu; ak ide o nehnuteľné veci, predloží zoznam aj stavebnému úradu.

TRETIA ČASŤ

PAMIATKOVÝ FOND A OCHRANNÉ PÁSMO

§ 15

Vyhlasovanie kultúrnej pamiatky

(1) Pamiatkový úrad vyhlasuje za kultúrnu pamiatku hnutelnú vec alebo nehnuteľnú vec, ktorá má pamiatkovú hodnotu z vlastného podnetu. Za kultúrnu pamiatku môže vyhlásiť aj súbor takých vecí.

(2) Podklady na vyhlásenie veci za národnú kultúrnu pamiatku vypracuje

- a) krajský pamiatkový úrad,
- b) pamiatkový úrad,
- c) krajský pamiatkový úrad v spolupráci s inou odbornou inštitúciou alebo
- d) pamiatkový úrad v spolupráci s inou odbornou inštitúciou.

(3) Vlastník veci, ktorá je predmetom konania o vyhlásení za kultúrnu pamiatku, je účastníkom konania. Ak má byť vyhlásená za kultúrnu pamiatku nehnuteľná vec, účastníkom konania je aj obec.

(4) Vlastník veci, ktorá je predmetom konania o vyhlásení za kultúrnu pamiatku, je povinný od doručenia oznámenia o začatí konania o vyhlásení veci za kultúrnu pamiatku

- a) chrániť vec pred poškodením, zničením, stratou, odcudzením alebo vývozom z územia Slovenskej republiky a oznámiť pamiatkovému úradu každú zamýšľanú alebo uskutočnenú zmenu jej vlastníctva,
- b) poskytnúť na písomnú výzvu krajského pamiatkového úradu alebo pamiatkového úradu potrebné údaje o veci alebo umožniť oprávneným osobám obhliadku veci s cieľom vyhotoviť odbornú dokumentáciu.

(5) Pamiatkový úrad bezodkladne zašle rozhodnutie o vyhlásení veci za kultúrnu pamiatku alebo o zamietnutí vyhlásenia veci za kultúrnu pamiatku vlastníčkovi veci, krajskému pamiatkovému úradu, a ak je vyhlásená za kultúrnu pamiatku nehnuteľná vec, aj obci. Právoplatné rozhodnutie o vyhlásení nehnuteľnej veci za kultúrnu pamiatku zašle pamiatkový úrad aj príslušnému okresnému úradu.¹⁶⁾

§ 16

Vyhlasovanie pamiatkovej rezervácie

(1) Pamiatková rezervácia je územie s uceleným historickým sídelným usporiadaním a s veľkou koncentráciou nehnuteľných kultúrnych pamiatok alebo územie so skupinami významných archeologických nálezov a archeologických nálezísk, ktoré možno topograficky vymedziť.

(2) Pamiatkovú rezerváciu vyhlasuje na návrh ministerstva vláda nariadením, v ktorom vymedzí jej územie. Návrh na vyhlásenie pamiatkovej rezervácie pripravuje pamiatkový úrad v súčinnosti

s orgánmi územnej samosprávy.

§ 17

Vyhlasovanie pamiatkovej zóny

(1) Pamiatková zóna je územie s historickým sídelným usporiadaním, územie kultúrnej krajiny s pamiatkovými hodnotami alebo územie s archeologickými nálezmi a archeologickými náleziskami, ktoré možno topograficky vymedziť.

(2) Pamiatkovú zónu vyhlasuje na návrh pamiatkového úradu ministerstvo rozhodnutím, v ktorom vymedzí jej územie. Účastníci konania sú o rozhodnutí informovaní verejnou vyhláškou.

§ 18

Vyhlasovanie ochranného pásma

(1) Ochranné pásmo je územie vymedzené na ochranu a usmernený rozvoj prostredia alebo okolia nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, pamiatkovej rezervácie alebo pamiatkovej zóny.

(2) Ochranné pásmo vyhlasuje na základe stanoviska obce pamiatkový úrad rozhodnutím, v ktorom vymedzí jeho územie a podmienky ochrany. Účastníci konania o vyhlásení ochranného pásma sú upovedomení o začatí konania formou verejnej vyhlášky. Doručenie rozhodnutia o vyhlásení ochranného pásma sa vykoná verejnou vyhláškou.

§ 19

Pamiatkový úrad v lehote do 30 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa vyhlasuje územie za pamiatkovú rezerváciu, pamiatkovú zónu alebo ochranné pásmo, zašle potrebné údaje okresnému úradu.¹⁶⁾

§ 20

Zmena alebo zrušenie vyhlásenia kultúrnej pamiatky, pamiatkovej rezervácie, pamiatkovej zóny alebo ochranného pásma

(1) Ak nastanú nové skutočnosti, môže pamiatkový úrad vyhlásenie kultúrnej pamiatky alebo vláda vyhlásenie pamiatkovej rezervácie alebo ministerstvo vyhlásenie pamiatkovej zóny zmeniť vo verejnom záujme alebo po zániku pamiatkových hodnôt aj zrušiť. Vyhlásenie ochranného pásma podľa § 18 ods. 2 môže pamiatkový úrad rozhodnutím na základe stanoviska obce vo verejnom záujme zmeniť alebo zrušiť. Ak dôjde k zrušeniu vyhlásenia kultúrnej pamiatky, pamiatkovej rezervácie alebo pamiatkovej zóny, pamiatkový úrad rozhodnutím zruší vyhlásenie ochranného pásma.

(2) Rozhodnutie o zmene alebo zrušení vyhlásenia podľa § 15 a 17 môže príslušný orgán viazať na odôvodnené podmienky; náklady na ich splnenie uhrádza žiadateľ alebo ten, v koho záujme bolo vyhlásenie zmenené alebo zrušené.

(3) Krajský pamiatkový úrad alebo pamiatkový úrad vypracúva podklady na zmenu alebo zrušenie vyhlásenia na základe podnetu právnickej osoby, fyzickej osoby alebo z vlastného podnetu. Ak ide o zmenu alebo zrušenie vyhlásenia nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, pamiatkovej rezervácie alebo pamiatkovej zóny, k podkladu si krajský pamiatkový úrad alebo pamiatkový úrad vyžiada aj vyjadrenie obce.

(4) Rozhodnutie podľa odseku 1 zašle príslušný orgán na ochranu pamiatkového fondu aj orgánom, ktorým zaslal rozhodnutie o vyhlásení.

§ 21**Zápis do Zoznamu svetového dedičstva**

(1) Kultúrnu pamiatku alebo pamiatkové územie môže ministerstvo z vlastného podnetu, na podnet pamiatkového úradu alebo inej právnickej osoby alebo fyzickej osoby navrhnúť na zápis do Zoznamu svetového dedičstva za podmienok ustanovených v medzinárodnej zmluve.¹⁷⁾

(2) Ministerstvo oznamuje zápis do Zoznamu svetového dedičstva v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

§ 22**Ústredný zoznam**

(1) Ústredný zoznam vedie pamiatkový úrad.

(2) Ústredný zoznam sa člení na

- a) register hnutelných kultúrnych pamiatok,
- b) register nehnuteľných kultúrnych pamiatok,
- c) register pamiatkových rezervácií,
- d) register pamiatkových zón.

(3) Pamiatkový úrad vykoná zápis do ústredného zoznamu najneskôr do 30 dní od vyhlásenia veci za kultúrnu pamiatku alebo od vyhlásenia pamiatkového územia za pamiatkovú rezerváciu alebo pamiatkovú zónu. Zápis kultúrnej pamiatky bezodkladne oznámi jej vlastníkovi.

(4) Pamiatkový úrad vyznačí v príslušnom registri,

- a) či sa nehnuteľná kultúrna pamiatka nachádza v pamiatkovej rezervácii, v pamiatkovej zóne alebo v ochrannom pásme,
- b) či má nehnuteľná kultúrna pamiatka, pamiatková rezervácia alebo pamiatková zóna vyhlásené ochranné pásmo,
- c) či je kultúrna pamiatka, pamiatková rezervácia alebo pamiatková zóna zapísaná v Zozname svetového dedičstva,
- d) premiestnenie kultúrnej pamiatky do zbierkového fondu múzea alebo galérie.

(5) Ak bolo zrušené vyhlásenie hnutelnej veci alebo nehnuteľnej veci za kultúrnu pamiatku, vyhlásenie územia za pamiatkovú rezerváciu alebo pamiatkovú zónu, pamiatkový úrad zápis vymaže a pôvodnú dokumentáciu osobitne archivuje.¹⁰⁾

(6) Krajský pamiatkový úrad na základe výpisu z ústredného zoznamu vedie zoznam pamiatkového fondu vo svojom územnom obvode.

§ 23**Predkupné právo štátu na kúpu kultúrnej pamiatky**

(1) Ak vlastník zamýšľa predať kultúrnu pamiatku alebo jej časť, je povinný písomne ju ponúknuť na kúpu štátu zastúpenému ministerstvom. Ponuka sa vykoná ohlásením všetkých podmienok.

(2) Ak štát ponuku prijme, je ministerstvom určená štátna organizácia povinná do 90 dní odo dňa prijatia ponuky uzavrieť s vlastníkom kultúrnej pamiatky kúpnu zmluvu, ak nie je dohodnuté inak.

(3) Štát musí zaplatiť za kultúrnu pamiatku cenu ponúknutú niekým iným, ak nie je dohodnuté inak. Ak štát nemôže splniť podmienky ponúknuté popri cene a ak ich nemožno vyrovnať ani odhadnou cenou, predkupné právo zanikne.²⁰⁾

(4) Ak štát ponuku neprijme do 30 dní odo dňa jej doručenia, predkupné právo zaniká.

§ 24

Premiestnenie kultúrnej pamiatky

(1) Hnuteľnú kultúrnu pamiatku možno trvalo premiestniť iba na základe rozhodnutia krajského pamiatkového úradu. Rozhodnutie krajského pamiatkového úradu si vyžiada vlastník aj v prípade dočasného premiestnenia, ktoré vyžaduje odbornú demontáž kultúrnej pamiatky. Ak ide o premiestnenie z verejne prístupného miesta, môže krajský pamiatkový úrad vydať rozhodnutie iba po prerokovaní s obcou.

(2) Hnuteľnú kultúrnu pamiatku možno premiestniť bez rozhodnutia krajského pamiatkového úradu, ak bezprostredne hrozí jej poškodenie alebo zničenie alebo ak nastane situácia podľa § 28 ods. 2 písm. g) a h). Takéto premiestnenie vlastník alebo ten, kto premiestnenie vykonal, bezodkladne oznámi krajskému pamiatkovému úradu.

(3) Nehnuteľnú kultúrnu pamiatku alebo jej časť možno premiestniť iba na základe rozhodnutia krajského pamiatkového úradu. Ak ide o trvalé premiestnenie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky alebo jej časti, krajský pamiatkový úrad vydá rozhodnutie po predchádzajúcom vyjadrení obce. Ustanovenia osobitného predpisu²¹⁾ zostávajú nedotknuté.

(4) Ak krajský pamiatkový úrad nepovolí vlastníčkovi premiestnenie hnuteľnej kultúrnej pamiatky, patrí vlastníčkovi za toto obmedzenie vlastníckeho práva primeraná náhrada, o ktorej rozhodne krajský pamiatkový úrad v rozhodnutí podľa odseku 1. Ak krajský pamiatkový úrad nepovolí vlastníčkovi premiestnenie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, patrí vlastníčkovi za toto obmedzenie vlastníckeho práva primeraná náhrada, o ktorej rozhodne krajský pamiatkový úrad v rozhodnutí podľa odseku 3.

§ 25

Kultúrne pamiatky vo vzťahu k zahraničiu

(1) Kultúrnu pamiatku alebo jej časť nemožno trvalo vyviezť z územia Slovenskej republiky.²²⁾

(2) Kultúrnu pamiatku alebo jej časť možno z územia Slovenskej republiky dočasne vyviezť, najdlhšie na dva roky, len na základe povolenia ministerstva, v ktorom určí podmienky dočasného vývozu. Na základe odôvodnenej žiadosti žiadateľa môže ministerstvo podmienky dočasného vývozu kultúrnej pamiatky alebo jej časti zmeniť. Kultúrnu pamiatku alebo jej časť nemožno dočasne vyviezť z územia Slovenskej republiky, ak je dôvodný predpoklad, že kultúrna pamiatka alebo jej časť môže podliehať v krajine určenia výkonu rozhodnutia, exekúcie alebo súd v krajine určenia by mohol nariadiť neodkladné opatrenie alebo prijať rozhodnutie alebo opatrenie, ktoré by bránilo navráteniu kultúrnej pamiatky alebo jej časti na územie Slovenskej republiky.

(3) Žiadosť o povolenie na dočasný vývoz kultúrnej pamiatky alebo jej časti obsahuje identifikačné údaje žiadateľa, identifikačné údaje príjemcu kultúrnej pamiatky alebo jej časti, identifikačné znaky kultúrnej pamiatky alebo jej časti, účel vývozu, čas trvania vývozu a vyjadrenie príslušného krajského pamiatkového úradu. Žiadosť sa podáva ministerstvu na formulári, ktorého vzor ministerstvo zverejňuje na svojom webovom sídle.

(4) Ministerstvo môže vydanie povolenia na dočasný vývoz kultúrnej pamiatky alebo jej časti

viazať na uzavretie poisťnej zmluvy, predloženie zmluvy o výpožičke alebo aj na podmienku záruky podľa ceny kultúrnej pamiatky určenej znaleckým posudkom,²³⁾ alebo na splnenie ďalších podmienok. Náklady súvisiace s povolením na dočasný vývoz kultúrnej pamiatky alebo jej časti uhrádza žiadateľ alebo ten, v jeho záujme sa povolenie vydalo.

(5) Žiadateľ je povinný vrátenie kultúrnej pamiatky alebo jej časti na územie Slovenskej republiky bezodkladne oznámiť príslušnému krajskému pamiatkovému úradu, ktorý do 30 dní odo dňa oznámenia overí zhodu vrátenej kultúrnej pamiatky alebo jej časti s vyvezenou kultúrnou pamiatkou alebo jej časťou a posúdi jej celkový stav.

(6) Vec pamiatkovej hodnoty, ktorá bola na územie Slovenskej republiky zapožičaná cudzím štátom, ktorý vyhlásil, že táto vec je v jeho vlastníctve, nepodlieha výkonu rozhodnutia ani exekúcii^{23a)} a neodkladným opatrením nemožno uložiť s takou vecou nenakladať; nemožno ani prijať rozhodnutie, ktoré by bránilo vrátiť takúto vec cudziemu štátu.

(7) Dočasný vývoz kultúrnej pamiatky alebo jej časti z colného územia Európskej únie sa vykonáva podľa osobitných predpisov.^{23b)} Žiadosť o povolenie na dočasný vývoz kultúrnej pamiatky alebo jej časti z colného územia Európskej únie sa podáva ministerstvu na tlačive, ktorého vzor je uvedený v prílohách osobitného predpisu;^{23b)} tlačivo o povolenie na dočasný vývoz poskytuje na vyžiadanie ministerstvo. Na vývoz mimo colného územia Európskej únie sa primerane vzťahujú ustanovenia odsekov 1, 2 a 4 až 6.

§ 26

Návratné konanie

(1) Ministerstvo začne bezodkladne konanie o vrátení nezákonne vyvezenej kultúrnej pamiatky po tom, čo sa dozvie o skutočnostiach, ktoré nasvedčujú nezákonnému vývozu.

(2) Ministerstvo začne bezodkladne konanie o nezákonne dovezenej veci pamiatkovej hodnoty na územie Slovenskej republiky²²⁾ na základe odôvodnenej písomnej žiadosti príslušného orgánu štátu, z ktorého bola vec pamiatkovej hodnoty dovezená.

ŠTVRTÁ ČASŤ

OCHRANA PAMIATKOVÉHO FONDU

§ 27

Základná ochrana kultúrnej pamiatky

(1) Základná ochrana kultúrnej pamiatky je súhrn činností a opatrení vykonávaných na predchádzanie ohrozeniu, poškodeniu, zničeniu alebo odcudzeniu kultúrnej pamiatky, na trvalé udržiavanie dobrého stavu vrátane prostredia kultúrnej pamiatky a na taký spôsob využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote a technickému stavu.

(2) V bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok.

§ 28

Práva a povinnosti vlastníka

(1) Vlastník kultúrnej pamiatky má právo

- a) požiadať krajský pamiatkový úrad o bezplatné poskytnutie odbornej a metodologickej pomoci vo veciach ochrany kultúrnej pamiatky,
- b) požiadať obec a ministerstvo o finančný príspevok alebo o poskytnutie štátnej pomoci²⁴⁾ na zachovanie pamiatkovej hodnoty kultúrnej pamiatky,
- c) na primeranú náhradu preukázateľnej ujmy, ktorá mu vznikne aplikáciou tohto zákona alebo rozhodnutím podľa tohto zákona.

(2) Vlastník kultúrnej pamiatky je povinný

- a) vykonávať na svoje náklady základnú ochranu kultúrnej pamiatky,
- b) užívať kultúrnu pamiatku v súlade s jej pamiatkovou hodnotou,
- c) oznámiť zmluvnej strane v prípade prevodu vlastníctva, že na kultúrnu pamiatku sa vzťahuje režim ochrany podľa tohto zákona,
- d) umožniť zamestnancom orgánu na ochranu pamiatkového fondu a oprávneným osobám po predložení služobného preukazu vstupovať do priestorov nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, ak nie sú obydľím, alebo im predložiť hnutelnú kultúrnu pamiatku na dokumentačné účely, výskumné účely alebo s cieľom zabrániť poškodeniu alebo zničeniu kultúrnej pamiatky,
- e) strpieť označenie kultúrnej pamiatky, ak tak rozhodol krajský pamiatkový úrad,
- f) strpieť sprístupnenie kultúrnej pamiatky, ak nie je obydľím, pre verejnosť podľa vopred určených podmienok, na určený čas a za náhradu, ak tak rozhodol krajský pamiatkový úrad,
- g) zabezpečiť osobitnú ochranu kultúrnej pamiatky a na nevyhnutný čas zveriť hnutelnú kultúrnu pamiatku do úschovy na vopred určenom mieste, ak vznikne mimoriadna situácia,¹¹⁾
- h) zabezpečiť osobitnú ochranu kultúrnej pamiatky, na nevyhnutný čas zveriť hnutelnú kultúrnu pamiatku do úschovy na vopred určenom mieste v období krízovej situácie a v čase vojny a v čase vojnového stavu²⁶⁾ zabezpečiť kultúrnu pamiatku podľa predpisov medzinárodného práva.²⁷⁾

(3) Vlastník kultúrnej pamiatky je povinný oznámiť krajskému pamiatkovému úradu a obci

- a) bezodkladne každé ohrozenie, poškodenie, odcudzenie alebo zničenie kultúrnej pamiatky,
- b) každú zamýšľanú zmenu využitia kultúrnej pamiatky, a ak ide o nehnuteľnú kultúrnu pamiatku, aj jej vypratanie,
- c) najneskôr do 30 dní každú uskutočnenú zmenu vlastníctva kultúrnej pamiatky.²⁸⁾

(4) Vlastník nehnuteľnosti, ktorá nie je kultúrnou pamiatkou a ktorá sa nachádza v pamiatkovej rezervácii, v pamiatkovej zóne alebo v ochrannom pásme,

- a) má právo požiadať krajský pamiatkový úrad o bezplatné poskytnutie odbornej a metodologickej pomoci,
- b) je povinný s nehnuteľnosťou nakladať a užívať ju tak, aby neohrozoval pamiatkové hodnoty nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, pamiatkovej rezervácie alebo pamiatkovej zóny.

§ 29

Základná ochrana pamiatkového územia

(1) Základná ochrana pamiatkového územia je súhrn činností a opatrení, ktorými orgány štátnej správy a orgány územnej samosprávy v spolupráci s vlastníkmi nehnuteľností zabezpečujú zachovanie pamiatkových hodnôt v území, ich dobrý technický, prevádzkový a estetický stav, ako aj vhodný spôsob využitia jednotlivých stavieb, skupín stavieb, areálov alebo urbanistických súborov a vhodné technické vybavenie pamiatkového územia.

(2) Krajský pamiatkový úrad vypracúva zásady ochrany pamiatkového územia, ktoré sú dokumentom na vykonávanie základnej ochrany podľa odseku 1 a sú podkladom pre územný plán. Zásady sú súčasťou územného priemetu ochrany kultúrnych hodnôt územia, ktorý je podkladom na spracovanie územnoplánovacej dokumentácie podľa osobitného predpisu.²¹⁾

(3) Zásady ochrany pamiatkovej rezervácie alebo pamiatkovej zóny obsahujú požiadavky na primerané funkčné využitie územia, na zachovanie, údržbu a regeneráciu historického pôdorysu a parcelácie, materiálovej a objektovej skladby, výškového a priestorového usporiadania objektov, architektonického výrazu, prvkov uličného interiéru a uličného parteru, historickej zelene, charakteristických pohľadov, siluety a panorámy, archeologických nálezísk, prípadne ďalších kultúrnych a prírodných hodnôt pamiatkového územia.

(4) Miestne príslušný krajský pamiatkový úrad je dotknutým orgánom štátnej správy pri prerokúvaní územného plánu regiónu, územného plánu obce a územného plánu zóny.^{28a)}

§ 30

Všeobecné podmienky pri ochrane pamiatkového fondu

(1) Každý je povinný správať sa tak, aby svojím konaním neohrozil základnú ochranu kultúrnych pamiatok podľa § 27 a základnú ochranu pamiatkových území podľa § 29 a nespôsobil nepriaznivé zmeny stavu pamiatkového fondu a stavu archeologických nálezísk.

(2) Ustanovením odseku 1 nie je dotknutá zodpovednosť za škodu podľa osobitného predpisu.²⁹⁾

(3) Umiestniť reklamu, reklamné, informačné, propagačné alebo technické zariadenie, ktoré nie je stavbou, na nehnuteľnej kultúrnej pamiatke alebo v pamiatkovom území možno len na základe rozhodnutia krajského pamiatkového úradu. Krajský pamiatkový úrad v rozhodnutí určí, či je predložený návrh z hľadiska záujmov chránených týmto zákonom prípustný a určí podmienky jeho realizácie a umiestnenia. Ak umiestnenie reklamy, reklamného, informačného, propagačného alebo technického zariadenia povoľuje stavebný úrad, krajský pamiatkový úrad vydá záväzné stanovisko z hľadiska záujmov chránených týmto zákonom a je v konaní stavebného úradu dotknutým orgánom;^{29a)} krajský pamiatkový úrad vydá záväzné stanovisko aj v takomto konaní stavebného úradu v ochrannom pásme.

(4) Záväzné stanovisko krajského pamiatkového úradu sa vyžaduje ku všetkým rozhodnutiam iných orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy, ktorými môžu byť dotknuté záujmy chránené týmto zákonom. Orgán štátnej správy a orgán územnej samosprávy, ktorý vedie konanie, v ktorom môžu byť dotknuté záujmy ochrany pamiatkového fondu, môže vo veci samej rozhodnúť až po doručení právoplatného rozhodnutia alebo záväzného stanoviska orgánu štátnej správy na ochranu pamiatkového fondu.

§ 31

Konanie o náprave

(1) Ak krajský pamiatkový úrad zistí, že vlastník nezabezpečuje základnú ochranu kultúrnej pamiatky podľa § 27 alebo nehnuteľnosti v pamiatkovom území podľa § 29, začne konanie o to, aby vlastník v určenej lehote a za určených podmienok zabezpečil na vlastné náklady nápravu, a to najmä uvedením veci do stavu, ktorý neohrozuje zachovanie jej pamiatkových hodnôt.

(2) Ak sa na uskutočnenie nápravy vyžaduje prípravná dokumentácia, projektová dokumentácia alebo iné podklady, krajský pamiatkový úrad v konaní podľa odseku 1 uloží vlastníčkovi ich predloženie v určenom rozsahu a lehote.

(3) Ak ide o ohrozenie kultúrnej pamiatky, nehnuteľnosti v pamiatkovom území alebo

pamiatkového územia, krajský pamiatkový úrad podá podnet príslušnému orgánu na zákaz alebo obmedzenie nepovolenej činnosti a takej povolenej činnosti, ktorá ohrozuje zachovanie pamiatkových hodnôt alebo môže spôsobiť poškodenie, zničenie alebo odcudzenie kultúrnej pamiatky. Ak ide o závažné a bezprostredné ohrozenie kultúrnej pamiatky, nehnuteľnosti v pamiatkovom území alebo pamiatkového územia, môže krajský pamiatkový úrad rozhodnúť okamžite. Odvolanie proti rozhodnutiu podľa predchádzajúcej vety nemá odkladný účinok.

(4) Ak vlastník hnuteľnej kultúrnej pamiatky nezabezpečí podmienky na jej zachovanie, ochranu pred poškodením, zničením alebo odcudzením, krajský pamiatkový úrad rozhodne o jej prevzatí do úschovy alebo o premiestnení do úschovy v odbornej inštitúcii, a to až dovtedy, kým trvajú dôvody na jej premiestnenie.

PIATA ČASŤ

OBNOVA A REŠTAUROVANIE KULTÚRNEJ PAMIATKY A ÚPRAVA NEHNUTEĽNOSTI

§ 32

Obnova kultúrnej pamiatky a úprava nehnuteľnosti

(1) Obnova kultúrnej pamiatky (ďalej len „obnova“) podľa tohto zákona je súbor špecializovaných umelecko-remeselných činností^{29b)} a iných odborných činností, ktorými sa vykonáva údržba, konzervovanie, oprava, adaptácia alebo rekonštrukcia kultúrnej pamiatky alebo jej časti s cieľom zachovať jej pamiatkové hodnoty. Obnovou na účely tohto zákona sa rozumejú aj činnosti, ktoré nepodliehajú ohláseniu ani povoleniu podľa osobitného predpisu.²¹⁾

(2) Pred začatím obnovy je vlastník kultúrnej pamiatky povinný krajskému pamiatkovému úradu predložiť žiadosť o vydanie rozhodnutia o zámere obnovy. Ak vlastník začne obnovu bez právoplatného rozhodnutia o zámere obnovy, krajský pamiatkový úrad začne konanie o obnove vydaním oznámenia o začatí konania o obnove, ktoré doručí vlastníčkovi kultúrnej pamiatky, a vyzve ho, aby práce až do vydania rozhodnutia zastavil.

(3) K žiadosti o vydanie rozhodnutia o zámere obnovy priloží vlastník zámer obnovy, ktorý obsahuje identifikačné údaje o kultúrnej pamiatke, majetkovoprávne údaje o kultúrnej pamiatke, plánované budúce využitie kultúrnej pamiatky a špecifikáciu predpokladaných zmien kultúrnej pamiatky.

(4) V rozhodnutí o zámere obnovy podľa odseku 2 krajský pamiatkový úrad uvedie, či navrhovaný zámer je z hľadiska záujmov chránených týmto zákonom prípustný, a určí podmienky, za ktorých možno predpokladaný zámer obnovy pripravovať a vykonávať tak, aby sa kultúrna pamiatka neohrozila, nepoškodila alebo nezničila, najmä či tento zámer obnovy možno pripravovať iba na základe výskumov a inej prípravnej dokumentácie a projektovej dokumentácie. V rozhodnutí o zámere obnovy podľa odseku 2 krajský pamiatkový úrad zároveň uloží vlastníčkovi kultúrnej pamiatky povinnosť oznámiť krajskému pamiatkovému úradu vopred začiatok obnovy a predpokladaný koniec obnovy.

(5) Pred začatím novej stavby alebo úpravy pozemku alebo stavby, ktorá nie je kultúrnou pamiatkou (ďalej len „úprava nehnuteľnosti“), ale sa nachádza v pamiatkovom území, je vlastník takej nehnuteľnosti povinný vyžiadať si rozhodnutie krajského pamiatkového úradu, a to predložením žiadosti o vydanie rozhodnutia o zámere úpravy nehnuteľnosti v pamiatkovom území. Ak vlastník začne úpravu nehnuteľnosti v pamiatkovom území bez právoplatného rozhodnutia o zámere úpravy, krajský pamiatkový úrad začne správne konanie vydaním oznámenia o začatí úpravy nehnuteľnosti v pamiatkovom území, ktoré doručí vlastníčkovi nehnuteľnosti, a vyzve ho, aby práce až do vydania rozhodnutia zastavil. Úpravou nehnuteľnosti nie je odstránenie stavby v pamiatkovom území.

(6) K žiadosti o vydanie rozhodnutia o zámere úpravy nehnuteľnosti v pamiatkovom území

priloží vlastníka zámer úpravy nehnuteľnosti, ktorý obsahuje údaje o nehnuteľnosti, základné majetkovoprávne údaje o nehnuteľnosti, plánované využitie nehnuteľnosti a špecifikáciu predpokladaných plošných a priestorových zmien.

(7) V rozhodnutí podľa odseku 5 krajský pamiatkový úrad uvedie, či navrhovaný zámer je z hľadiska záujmov chránených týmto zákonom prípustný, a určí podmienky vykonania úprav nehnuteľnosti v pamiatkovom území, najmä zásady objemového členenia, výškového usporiadania a architektonického riešenia exteriéru nehnuteľnosti. Krajský pamiatkový úrad zároveň určí, či tieto úpravy možno vykonať iba na základe výskumov a inej prípravnej dokumentácie a projektovej dokumentácie a uloží vlastníčkovi povinnosť oznámiť mu vopred začiatok úpravy nehnuteľnosti a predpokladaný koniec úpravy nehnuteľnosti.

(8) Projektovú dokumentáciu obnovy a projektovú dokumentáciu úprav nehnuteľnosti v pamiatkovom území môže spracovať len fyzická osoba autorizovaná podľa osobitného predpisu.³¹⁾

(9) Projektovú dokumentáciu vypracovanú podľa odseku 8 a každú jej zmenu je vlastníka povinný v priebehu spracovania prerokovať s krajským pamiatkovým úradom z hľadiska zachovania pamiatkovej hodnoty kultúrnej pamiatky alebo pamiatkového územia.

(10) Pred začatím obnovy alebo úpravy nehnuteľnosti v pamiatkovom území je vlastníka povinný krajskému pamiatkovému úradu predložiť prípravnú a projektovú dokumentáciu podľa odsekov 4, 7 až 9. Krajský pamiatkový úrad vydá osobitné záväzné stanovisko o každej prípravnej dokumentácii a každej projektovej dokumentácii obnovy a úpravy nehnuteľnosti v pamiatkovom území.

(11) Pred začatím úpravy nehnuteľnosti, ktorá nie je kultúrnou pamiatkou, ale sa nachádza v ochrannom pásme, je vlastníka takej nehnuteľnosti povinný vyžiadať si záväzné stanovisko krajského pamiatkového úradu. K žiadosti o vydanie záväzného stanoviska vlastníka priloží zámer úpravy nehnuteľnosti, ktorý obsahuje majetkovo-právne údaje o nehnuteľnosti, špecifikáciu predpokladaných plošných a priestorových zmien. Krajský pamiatkový úrad vydá záväzné stanovisko o zámere úpravy nehnuteľnosti v ochrannom pásme, v ktorom určí, či je navrhovaný zámer z hľadiska záujmov chránených týmto zákonom prípustný, a určí podmienky vykonania úprav nehnuteľnosti, najmä zásady objemového členenia, výškového usporiadania a architektonického riešenia exteriéru nehnuteľnosti.

(12) V územnom konaní, v stavebnom konaní, v konaní o povolení zmeny stavby, v konaní o dodatočnom povolení stavby, v konaní o ohlásení udržiavacích prác, v kolaudačnom konaní, v konaní o zmene v užívaní stavby, v konaní o povolení terénnych úprav, prác a zariadení, v konaní o nariadení neodkladných zabezpečovacích prác,^{31aa)} v konaní o nariadení nevyhnutných úprav^{31ab)} alebo v konaní o odstránení nehnuteľnej kultúrnej pamiatky alebo stavby v pamiatkovom území a v ochrannom pásme rozhoduje stavebný úrad^{31a)} na základe záväzného stanoviska^{31b)} krajského pamiatkového úradu. Stavebný úrad postupuje tak aj vtedy, ak práce možno vykonať na základe ohlásenia.

(13) V priebehu obnovy kultúrnej pamiatky a úpravy nehnuteľnosti v pamiatkovom území a ochrannom pásme vykonáva krajský pamiatkový úrad štátny pamiatkový dohľad. Zistené nedostatky oznámi stavebnému úradu a vlastníčkovi.³²⁾ Ak krajský pamiatkový úrad zistí nedostatky, ktorých následkom by mohlo byť ohrozenie, poškodenie alebo zničenie pamiatkových hodnôt kultúrnej pamiatky alebo pamiatkového územia, alebo zistí konanie vlastníka v rozpore s rozhodnutím alebo záväzným stanoviskom, rozhodnutím o zastavení prác práce zastaví. Odvolanie proti rozhodnutiu podľa predchádzajúcej vety nemá odkladný účinok.

(14) Ak v priebehu obnovy alebo úpravy nehnuteľnosti dôjde k odkrytiu nepredpokladaného nález, ten, kto práce vykonáva, je povinný ohlásiť nález krajskému pamiatkovému úradu a až do vydania rozhodnutia krajského pamiatkového úradu zastaviť tie práce, ktoré ohrozujú nález alebo

nálezovú situáciu. Krajský pamiatkový úrad rozhodne o ďalšom postupe najneskôr do troch pracovných dní od oznámenia nálezu.

(15) Vlastník je povinný jedno vyhotovenie kompletnej dokumentácie skutočne vykonanej obnovy odovzdať bezplatne najneskôr do 15 dní od skončenia prác krajskému pamiatkovému úradu.

§ 33

Reštaurovanie kultúrnej pamiatky

(1) Reštaurovanie kultúrnej pamiatky alebo jej časti³³⁾ (ďalej len „reštaurovanie“) je osobitným druhom obnovy.

(2) Reštaurovanie môže vlastník pripravovať iba na základe predchádzajúceho rozhodnutia krajského pamiatkového úradu o zámere na reštaurovanie.

(3) K žiadosti o rozhodnutie o zámere na reštaurovanie priloží vlastník zámer na reštaurovanie, ktorý obsahuje údaje o kultúrnej pamiatke, údaje o vlastníkovi a vymedzenie a odôvodnenie reštaurátorského zásahu.

(4) Druh reštaurátorskej dokumentácie, rozsah reštaurátorských výskumov, druh, rozsah a podmienky vykonávania reštaurátorských prác určí krajský pamiatkový úrad v rozhodnutí o zámere na reštaurovanie v prípade nehnuteľnej kultúrnej pamiatky najneskôr v rozhodnutí o prípravnej dokumentácii obnovy kultúrnej pamiatky.

(5) Reštaurátorská dokumentácia je súčasťou reštaurovania a spracúva sa v dvoch stupňoch:

- a) správa z reštaurátorského výskumu a návrh na reštaurovanie,
- b) dokumentácia vykonaných reštaurátorských prác.

(6) Krajský pamiatkový úrad vydá osobitné rozhodnutie o každom stupni reštaurátorskej dokumentácie; o správe z reštaurátorského výskumu môže vydať samostatné rozhodnutie.

(7) Reštaurovanie môže vykonávať

- b) člen Komory reštaurátorov³³⁾ alebo
- c) vysoká škola v rámci študijného programu reštaurátorská tvorba uskutočňovaného v študijnom odbore reštaurátorstvo.

(8) V priebehu reštaurovania vykonáva krajský pamiatkový úrad štátny pamiatkový dohľad. Ak sa zistili nové skutočnosti alebo nedostatky, následkom ktorých by mohlo dôjsť k ohrozeniu, poškodeniu alebo zničeniu pamiatkových hodnôt kultúrnej pamiatky, krajský pamiatkový úrad rozhodnutím dotknuté práce zastaví.

(9) Ak v priebehu reštaurovania dôjde k novým skutočnostiam alebo k odkrytiu nepredpokladaného nálezu, zodpovedný reštaurátor je povinný práce prerušiť až do vydania rozhodnutia krajského pamiatkového úradu. Krajský pamiatkový úrad rozhodne o ďalšom postupe najneskôr do troch pracovných dní od prerušenia prác.

(10) Krajský pamiatkový úrad si po vydaní rozhodnutia ponechá jedno vyhotovenie návrhu na reštaurovanie na vykonávanie štátneho pamiatkového dohľadu. Po skončení reštaurovania je vlastník povinný do 60 dní krajskému pamiatkovému úradu odovzdať bezplatne jedno vyhotovenie dokumentácie vykonaných reštaurátorských prác.

(11) Podrobnosti o vykonávaní reštaurátorských prác a o reštaurátorskej dokumentácii ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 34**Pomoc štátu a obce pri obnove a reštaurovaní kultúrnych pamiatok**

(1) Ak vlastník nemôže čiastočne alebo úplne uhradiť náklady na obnovu alebo na reštaurovanie, môže požiadať o finančný príspevok ministerstvo a obec. Na poskytnutie príspevku nie je právny nárok.

(2) Vlastník v žiadosti o finančný príspevok priloží rozhodnutie krajského pamiatkového úradu o zámere obnovy podľa § 32 ods. 4 alebo o zámere na reštaurovanie podľa § 33 ods. 4. K žiadosti o finančný príspevok ministerstva vlastník priloží aj stanovisko obce, v ktorom je uvedená suma príspevku obce, prípadne dôvody, prečo obec finančný príspevok neposkytla.

(3) Ministerstvo si môže vyhradiť vrátenie príspevku poskytnutého na obnovu pre prípad, ak sa do desiatich rokov od poskytnutia príspevku uskutoční odplatný prevod kultúrnej pamiatky alebo jej časti, ktorá bola vykonanými prácami zhodnotená.

(4) Príspevok podľa odseku 1 sa neposkytne, ak úhradu nevyhnutných nákladov možno zabezpečiť podľa iných právnych predpisov.³⁵⁾

(5) Štát môže vlastníkovi kultúrnej pamiatky poskytnúť aj nepriamu pomoc podľa osobitných predpisov.³⁶⁾

ŠIESTA ČASŤ**PAMIATKOVÝ VÝSKUM A NÁLEZ****§ 35****Pamiatkový výskum**

(1) Pamiatkový výskum je odborná činnosť zameraná na získavanie poznatkov o kultúrnych pamiatkach, pamiatkových územiach, archeologických nálezoch a archeologických náleziskách.

(2) Pamiatkový výskum sa vykonáva na

- a) prípravu obnovy a reštaurovania kultúrnych pamiatok,
- b) prípravu úpravy nehnuteľností v pamiatkových územiach,
- c) záchranu archeologických nálezov,
- d) vypracovanie zásad ochrany pamiatkových území,
- e) vedecké účely a dokumentačné účely.

(3) Pamiatkový výskum sa podľa zamerania člení na

- a) umelecko-historický výskum,
- b) architektonicko-historický výskum,
- c) urbanisticko-historický výskum,
- d) archeologický výskum.

(4) Pamiatkový výskum sa podľa časového hľadiska člení na

- a) predstihový výskum, ktorý sa vykonáva pred začiatkom obnovy, stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti s cieľom zistiť a preskúmať pamiatkové hodnoty, výskyt vecí pamiatkovej hodnoty alebo archeologických nálezov,
- b) záchranný výskum, ktorý sa vykonáva pri stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti, pri zosuvoch pôdy, eróznej činnosti a v dôsledku inej prírodnej činnosti s cieľom zachrániť

nájdenej veci pamiatkovej hodnoty.

(5) Pamiatkový výskum na vedecké účely a dokumentačné účely je na účely tohto zákona pamiatkový výskum, ktorý nie je vykonávaný v súvislosti so stavebnou činnosťou alebo inou hospodárskou činnosťou.

(6) Pred začatím pamiatkového výskumu na vedecké účely a dokumentačné účely je žiadateľ povinný krajskému pamiatkovému úradu podať žiadosť o vydanie rozhodnutia o výskume. Súčasťou žiadosti je písomný súhlas vlastníka alebo správcu veci, na ktorej má byť výskum vykonaný, a návrh výskumu obsahujúci metodiku výskumu, miesto, navrhovaný rozsah metód a techník výskumu a spôsob zabezpečenia konzervácie nálezov. Krajský pamiatkový úrad rozhodne, či je navrhovaný výskum prípustný a určí podmienky vykonania výskumu.

(7) O nevyhnutnosti vykonať pamiatkový výskum podľa odseku 4 rozhoduje krajský pamiatkový úrad na podnet stavebného úradu, pamiatkového úradu, z vlastného podnetu, na základe žiadosti vlastníka alebo správcu. Krajský pamiatkový úrad bezodkladne zašle rozhodnutie o vykonaní pamiatkového výskumu stavebnému úradu.

§ 35a

Osobitná odborná spôsobilosť na vykonávanie pamiatkového výskumu

(1) Pamiatkový výskum podľa tohto zákona, okrem archeologického výskumu, môže vykonávať fyzická osoba, ktorá má osvedčenie o osobitnej odbornej spôsobilosti na vykonávanie pamiatkového výskumu (ďalej len „osvedčenie o odbornej spôsobilosti“) a pamiatkový úrad alebo ním zriadená právnická osoba prostredníctvom fyzickej osoby, ktorá je v pracovnoprávnom vzťahu s pamiatkovým úradom alebo ním zriadenou právnickou osobou, spĺňa kvalifikačné predpoklady podľa odseku 3 písm. a) a c) a má poverenie od pamiatkového úradu alebo ním zriadenej právnickej osoby na vykonávanie pamiatkového výskumu. Osvedčenie o odbornej spôsobilosti vydáva ministerstvo na obdobie piatich rokov; platnosť osvedčenia o odbornej spôsobilosti možno na základe žiadosti predĺžiť o ďalších päť rokov, a to aj opakovane.

(2) Osvedčenie o odbornej spôsobilosti sa získava v týchto odboroch pamiatkového výskumu:

- a) umelecko-historický výskum,
- b) architektonicko-historický výskum,
- c) urbanisticko-historický výskum,
- d) archeologický výskum.

(3) Osvedčenie o odbornej spôsobilosti môže získať fyzická osoba, ktorá

- a) má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v príslušnom študijnom odbore,
- b) preukáže odbornou skúškou teoretické vedomosti a odborné znalosti o kultúrnych pamiatkach a pamiatkových územiach,
- c) má najmenej tri roky odbornej praxe v oblasti pamiatkového výskumu a
- d) je bezúhonná; za bezúhonnú osobu sa považuje osoba, ktorá nebola právoplatne odsúdená za úmyselný trestný čin; bezúhonnosť sa preukazuje výpisom z registra trestov.

(4) K žiadosti o vydanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti sa prikladá úradne osvedčená kópia dokladu o dosiahnutom vzdelaní, doklad o odbornej praxi a odborný posudok pamiatkového úradu alebo archeologického ústavu o absolvovaní odbornej praxe. Na účely preukázania bezúhonnosti podľa odseku 3 písm. d) a na účel predĺženia platnosti osvedčenia o odbornej spôsobilosti poskytne žiadateľ údaje potrebné na vyžiadanie výpisu z registra trestov.^{36a)} Údaje podľa druhej vety ministerstvo bezodkladne zašle v elektronickej podobe prostredníctvom elektronickej komunikácie

Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky na vydanie výpisu z registra trestov.

(5) Ministerstvo odníme osvedčenie o odbornej spôsobilosti fyzickej osobe, ak vykonáva pamiatkový výskum v rozpore s týmto zákonom alebo ak jej zavinením došlo k vážnemu poškodeniu pamiatkových hodnôt. Ministerstvo odníme osvedčenie o odbornej spôsobilosti aj fyzickej osobe, ak bola právoplatne odsúdená za úmyselný trestný čin.

(6) Ministerstvo zverejňuje zoznam fyzických osôb, ktoré majú platné osvedčenie o odbornej spôsobilosti v konkrétnom odbore pamiatkového výskumu na svojom webovom sídle. Zoznam obsahuje údaje o mene, priezvisku, akademickom titule a kontaktné údaje.

(7) Podrobnosti o podmienkach získania a predĺženia platnosti osvedčenia o odbornej spôsobilosti ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 36

Archeologický výskum a oprávnenie na vykonávanie archeologického výskumu

(1) Archeologický výskum na účely tohto zákona je súhrn odborných nedeštruktívnych metód a deštruktívnych metód a techník zameraných na vyhľadávanie, identifikáciu, vyhodnocovanie, dokumentáciu, evidenciu alebo na záchranu archeologického náleziska, archeologického nálezu alebo nálezovej situácie, ako aj na vyhľadávanie a zber archeologických nálezov na povrchu zeme, v zemi a pod vodou.

(2) Pred začatím stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti na evidovanom archeologickom nálezisku podľa § 41 ods. 1 je vlastník, správca alebo stavebník povinný podať žiadosť o vyjadrenie k zámeru na krajský pamiatkový úrad. Žiadosť obsahuje majetkovo-právne údaje a špecifikáciu zamýšľaného zásahu do terénu.

(3) Krajský pamiatkový úrad môže rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum aj na mieste stavby alebo inej hospodárskej činnosti, ktoré nie je evidovaným archeologickým náleziskom podľa § 41 ods. 1, ak na tomto mieste dôvodne predpokladá výskyt archeologických nálezov. Krajský pamiatkový úrad zašle rozhodnutie o povinnosti vykonať archeologický výskum aj príslušnému stavebnému úradu.

(4) Archeologický výskum je oprávnený vykonávať pamiatkový úrad alebo ním zriadená právnická osoba prostredníctvom fyzickej osoby, ktorá je v pracovnoprávnom vzťahu s pamiatkovým úradom alebo ním zriadenou právnickou osobou, spĺňa kvalifikačné predpoklady podľa § 35a ods. 3 písm. a) a c) a má poverenie od pamiatkového úradu alebo od ním zriadenej právnickej osoby na vykonávanie archeologického výskumu a archeologický ústav prostredníctvom osôb s odbornou spôsobilosťou; iná právnická osoba môže archeologický výskum vykonávať iba na základe oprávnenia vydaného ministerstvom.

(5) Ministerstvo vydá oprávnenie na archeologický výskum právnickej osobe, ktorá

- a) zabezpečuje vykonávanie archeologického výskumu prostredníctvom fyzických osôb s odbornou spôsobilosťou získanou podľa § 35a, z ktorých najmenej jedna je zamestnancom právnickej osoby v pracovnom pomere na ustanovený týždenný pracovný čas a
- b) preukáže, že disponuje personálnym vybavením, materiálnym vybavením a priestorom, potrebným na vykonávanie výskumu, ochranu, konzerváciu a dočasné uloženie hnutelných nálezov.

(6) Fyzická osoba uvedená v odseku 5 písm. a), ktorá je zamestnancom právnickej osoby v pracovnom pomere na ustanovený týždenný pracovný čas, má postavenie vedúceho archeologického výskumu. Ak je takýchto osôb viac, vedúceho archeologického výskumu určí štatutárny orgán právnickej osoby. Vedúci archeologického výskumu je oprávnený v mene

právnickej osoby vykonávať súčasne najviac päť archeologických výskumov. Archeologický výskum na účely tohto ustanovenia trvá od začatia terénnych prác do odovzdania výskumnej dokumentácie podľa § 39 ods. 10.

(7) Ministerstvo odníme právnickej osobe oprávnenie na vykonávanie archeologického výskumu, ak zanikli alebo boli porušené podmienky, za ktorých jej bolo oprávnenie vydané, alebo ak konaním právnickej osoby došlo k vážnemu poškodeniu alebo zničeniu archeologického nálezu alebo archeologického náleziska.

(8) Ministerstvo zverejňuje zoznam právnických osôb oprávnených na vykonávanie archeologického výskumu na svojom webovom sídle.

§ 38

Financovanie pamiatkového výskumu

(1) Náklady na pamiatkový výskum uhrádza vlastník kultúrnej pamiatky, vlastník nehnuteľnosti v pamiatkovom území alebo stavebník.

(2) Ak sa pamiatkový výskum vykonáva na stavbe alebo pri činnosti, ktorej uskutočnenie je verejným záujmom, môže ústredný orgán štátnej správy, v ktorého pôsobnosti je zabezpečovanie činnosti alebo stavby vo verejnom záujme, rozhodnúť, že náklady alebo ich časť sa uhradia zo štátneho rozpočtu.

(3) Pamiatkový výskum vykonávaný výlučne na vedecké účely a dokumentačné účely uhrádza ten, v koho záujme bude vykonaný.

§ 39

Podmienky vykonávania pamiatkového výskumu

(1) Druh, rozsah, spôsob vykonávania pamiatkového výskumu a nakladanie s nálezmi určí vo svojom rozhodnutí krajský pamiatkový úrad. Ak ide o pamiatkový výskum na vedecké účely a dokumentačné účely, určí krajský pamiatkový úrad podmienky vykonávania pamiatkového výskumu podľa prvej vety na základe návrhu pamiatkového výskumu predloženého osobou podľa § 35a ods. 1 alebo § 36 ods. 4.

(2) Pri vykonávaní pamiatkového výskumu osoby podľa § 35a ods. 1 alebo § 36 ods. 4 prihliadajú na záujmy chránené osobitnými predpismi,^{36b)} spolupracujú s orgánmi zabezpečujúcimi ochranu týchto záujmov a chránia práva a oprávnené záujmy vlastníkov nehnuteľností a iného majetku.

(3) Osoba podľa § 35a ods. 1 a § 36 ods. 4 uzatvorí pred začatím pamiatkového výskumu s vlastníkom kultúrnej pamiatky alebo s vlastníkom nehnuteľnosti, na ktorej sa má pamiatkový výskum vykonať, zmluvu o vykonaní pamiatkového výskumu; ak vlastník nie je známy, zmluva sa uzatvorí so správcom kultúrnej pamiatky alebo správcom nehnuteľnosti, na ktorej sa má pamiatkový výskum vykonať. Ak nedôjde k dohode, pamiatkový úrad rozhodne o povinnosti vlastníka alebo správcu strpieť vykonanie pamiatkového výskumu. Rozhodnutím pamiatkového úradu nie sú dotknuté práva vlastníka na náhradu majetkovej ujmy.

(4) Pamiatkový výskum možno vykonávať len podľa príslušných medzinárodných zmlúv¹⁷⁾ v súlade s aktuálnymi vedeckými poznatkami a s použitím vhodných, najmä nedeštruktívnych metód.

(5) Osoba podľa § 35a ods. 1 a § 36 ods. 4 je povinná oznámiť krajskému pamiatkovému úradu začatie pamiatkového výskumu najmenej päť dní vopred a ukončenie terénnej časti pamiatkového výskumu bezodkladne.

(6) Nepovolený pamiatkový výskum alebo výkop na kultúrnej pamiatke, pamiatkovom území, archeologickom nález alebo archeologickom nálezisku, ako aj nepovolený zber, premiestňovanie hnutelného nálezu, jeho neoprávnená držba a vyhľadávanie pomocou detekčných zariadení sa zakazujú. Povrchový zber a nedeštruktívna prospekcia oprávnenými právnickými osobami podľa § 36 ods. 4 sa nepovažujú za nepovolený pamiatkový výskum.

(7) Ten, kto pamiatkový výskum vykonáva na základe zmluvy podľa odseku 3, je povinný vykonať na ochranu pamiatkových hodnôt opatrenia proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu alebo odcudzeniu nálezu. Pamiatkový výskum nemožno vykonať, ak nie je zabezpečená následná ochrana nálezov alebo odstránenie nepriaznivých následkov pamiatkového výskumu.

(8) Ak stavebník alebo ten, kto má rozhodnutie podľa odseku 1 vykonať, nemôže z objektívnych dôvodov zabezpečiť na vykonanie výskumu osobu podľa § 35a ods. 1 alebo § 36 ods. 4, určí túto osobu ministerstvo na návrh pamiatkového úradu.

(9) Osoba podľa § 35a ods. 1 alebo § 36 ods. 4, ktorá vykonáva pamiatkový výskum, spracuje výskumom získané odborné poznatky vo výskumnej dokumentácii, ktorá je podkladom na spracovanie prípravnej dokumentácie alebo projektovej dokumentácie obnovy kultúrnej pamiatky alebo úpravy nehnuteľnosti v pamiatkovom území alebo je podkladom pre územný priemet ochrany kultúrnych hodnôt územia a vedenie evidencie podľa § 40 ods. 8. Podrobnosti o výskumnej dokumentácii ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

(10) Osoba podľa § 35a ods. 1 alebo § 36 ods. 4, ktorá vykonáva pamiatkový výskum, je povinná predložiť výskumnú dokumentáciu pamiatkovému úradu na posúdenie. Pamiatkový úrad k predloženej výskumnej dokumentácii do 30 dní vydá stanovisko. V stanovisku uvedie, či výskumná dokumentácia spĺňa formálne a odborné náležitosti. Ak výskumná dokumentácia nespĺňa náležitosti, pamiatkový úrad ju vráti na prepracovanie a opätovné predloženie. Ak výskumná dokumentácia spĺňa všetky náležitosti, pamiatkový úrad ju zašle osobe, ktorá výskum vykonala, spolu so stanoviskom. Stanovisko pamiatkového úradu k výskumnej dokumentácii zasiela pamiatkový úrad aj osobe, ktorej bol výskum nariadený alebo povolený.

(11) Vlastník, stavebník alebo ten, kto pamiatkový výskum vykonal na vedecké účely alebo dokumentačné účely, je povinný krajskému pamiatkovému úradu odovzdať bezodplatne jedno vyhotovenie výskumnej dokumentácie spolu so stanoviskom pamiatkového úradu; o lehote na jej odovzdanie rozhodne krajský pamiatkový úrad. Ak ide o archeologický výskum, vlastník alebo ten, kto archeologický výskum vykonal na vedecké účely alebo dokumentačné účely, je povinný odovzdať bezodplatne jedno vyhotovenie výskumnej dokumentácie aj archeologickému ústavu na vedenie evidencie podľa § 41 ods. 1.

(12) Archeologický nález je osoba podľa § 36 ods. 4 povinná držať a chrániť až do jeho odovzdania, prevodu vlastníckeho práva alebo prevodu správy podľa § 40 ods. 9. Archeologický nález nesmie osoba podľa § 36 ods. 4 previesť, ani inak scudziť alebo prenechať do užívania inej osobe.

§ 40

Nález

(1) Nález na účely tohto zákona je vec pamiatkovej hodnoty, ktorá sa nájde pamiatkovým výskumom pri stavebnej činnosti alebo inej činnosti v zemi, pod vodou alebo v hmote historickej stavby.

(2) Ak sa nález nájde mimo povoleného pamiatkového výskumu, musí to nálezca oznámiť krajskému pamiatkovému úradu priamo alebo prostredníctvom obce. Oznámenie o náleze je povinný urobiť nálezca najneskôr na druhý pracovný deň po jeho nájdení.

(3) Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou, najmenej však tri pracovné dni odo dňa oznámenia nálezu. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu. Archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba podľa prvej vety metódami archeologického výskumu. Ak archeologický nález vyzdvihne oprávnená osoba podľa prvej vety, je povinná krajskému pamiatkovému úradu predložiť najneskôr do desiatich dní od vyzdvihnutia nálezu správu o náhodnom archeologickom náleze; správa o náhodnom archeologickom náleze obsahuje informácie o lokalizácii nálezu, metodike odkryvu, rámcovom datovaní a fotodokumentáciu nálezovej situácie.

(4) Nález, ktorým je strelivo alebo munícia pochádzajúca pred roku 1946, môže vyzdvihnúť iba pyrotechnik Policajného zboru, ktorý je povinný krajskému pamiatkovému úradu predložiť do 30 dní od vyzdvihnutia nálezu oznámenie; oznámenie obsahuje základné údaje o mieste nálezu, type nálezu a fotodokumentáciu nálezu.

(5) Na nálezy, ktoré sa nájdu počas stavby, sa vzťahuje osobitný predpis.³⁷⁾

(6) Archeologický nález je vlastníctvom Slovenskej republiky. Správcom archeologického nálezu je od nájdenia archeologického nálezu archeologický ústav alebo múzeum zriadené ústredným orgánom štátnej správy, ak sa archeologický nález našiel nimi vykonávaným archeologickým výskumom. V ostatných prípadoch je správcom archeologického nálezu pamiatkový úrad, a to od prijatia výskumnej dokumentácie podľa § 39 ods. 10, od prijatia oznámenia o náhodnom archeologickom náleze podľa odseku 2 krajským pamiatkovým úradom, alebo od prevzatia nezákonne nadobudnutého archeologického nálezu zaisteného orgánom činným v trestnom konaní, súdom alebo správnym orgánom.

(7) Archeologický nález sa chráni podľa osobitného predpisu.¹⁵⁾ Archeologické nálezisko možno na základe jeho pamiatkovej hodnoty vyhlásiť za kultúrnu pamiatku, pamiatkovú rezerváciu alebo pamiatkovú zónu.

(8) Ak je správcom archeologického nálezu archeologický ústav alebo múzeum zriadené ústredným orgánom štátnej správy, vedie evidenciu archeologického nálezu podľa osobitného predpisu.¹⁵⁾ Ak je správcom archeologického nálezu pamiatkový úrad, vedie osobitnú evidenciu archeologického nálezu, ktorá vždy obsahuje zoznam vecí s uvedením identifikačných údajov a spôsob naloženia s týmto majetkom štátu. Pamiatkový úrad môže dať archeologický nález do výpožičky múzeu založenému inou právnickou osobou, ak sa archeologický nález našiel ním vykonávaným alebo financovaným archeologickým výskumom, pričom pamiatkový úrad môže uzavrieť zmluvu o výpožičke najviac na desať rokov.

(9) Správca archeologického nálezu môže previesť vlastníctvo archeologického nálezu len na obec alebo samosprávny kraj do správy nimi zriadeného múzea alebo na Národnú banku Slovenska,^{37a)} a to bezodplatne. Správca archeologického nálezu môže previesť správu archeologického nálezu len na múzeum zriadené ústredným orgánom štátnej správy alebo Slovenskú akadémiu vied. Archeologický nález sa ďalej chráni podľa osobitného predpisu.¹⁵⁾ K archeologickým nálezom určeným na prevod správy alebo vlastníctva je osoba oprávnená podľa § 36 ods. 4 povinná priložiť výskumnú dokumentáciu posúdenú pamiatkovým úradom podľa § 39 ods. 10. Správca prijme archeologické nálezy primerane ošetrené a odborne popísané. Autorské práva oprávnenej osoby podľa § 36 ods. 4 zostávajú nedotknuté.

(10) Ak nejde o pamiatkové výskumy vykonávané podľa § 35 a 36 alebo o nepovolenú činnosť, nálezca má právo na náhradu výdavkov súvisiacich s ohlásením a ochranou nálezu podľa odsekov 2 a 3.

(11) Pamiatkový úrad rozhodne o poskytnutí nálezného a poskytne nálezcovi nálezné v sume až do výšky 100 % hodnoty nález. Hodnota nález sa určuje znaleckým posudkom.²³⁾

(12) Pri nakladaní správcu s archeologickým nálezom podľa odsekov 8 a 9 sa nepostupuje podľa osobitného predpisu.^{37b)}

§ 41

Evidencia a využívanie archeologických nálezísk

(1) Archeologické náleziská eviduje archeologický ústav v Centrálnnej evidencii archeologických nálezísk Slovenskej republiky (ďalej len „evidencia nálezísk“). Archeologický ústav v evidencii nálezísk vyznačí archeologické náleziská vyhlásené podľa tohto zákona za kultúrne pamiatky alebo pamiatkové územia.

(2) Archeologický ústav poskytuje aktuálnu evidenciu a topografické údaje archeologických nálezísk pamiatkovému úradu, aby ich evidoval a zahrnul do územného priemetu ochrany kultúrnych hodnôt územia.

(3) Evidencia nálezísk vedená pamiatkovým úradom podľa odseku 2 je podkladom na výkon štátnej správy podľa tohto zákona. Krajský pamiatkový úrad na základe výpisu z tejto evidencie vedie evidenciu archeologických nálezísk vo svojom územnom obvode.

(4) Krajský pamiatkový úrad v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní.

(5) Krajský pamiatkový úrad v spolupráci s orgánmi územnej samosprávy zabezpečuje odbornú konzerváciu, vhodné využitie a prezentáciu archeologických nálezov a archeologických nálezísk podľa možností v pôvodných nálezových súvislostiach. Sprístupnenie nálezísk verejnosti nesmie mať za následok ich poškodenie alebo nadmerné opotrebovanie.

SIEDMA ČASŤ

PRIESTUPKY A INÉ SPRÁVNE DELIKTY

§ 42

Priestupky

(1) Priestupku na úseku ochrany pamiatkového fondu sa dopustí ten, kto

- a) nechráni hnutelnú vec alebo nehnuteľnú vec pred ohrozením, poškodením, znehodnotením, odcudzením alebo vývozom z územia Slovenskej republiky v čase od doručenia oznámenia o začatí konania o vyhlásení veci za kultúrnu pamiatku až do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia,
- b) nesplní oznamovaciu povinnosť ustanovenú podľa tohto zákona,
- c) nezabezpečuje podmienky na vykonávanie štátneho pamiatkového dohľadu podľa § 12 alebo bráni v jeho výkone,
- d) nevyhovie výzve alebo požiadavke osoby vykonávajúcej štátny pamiatkový dohľad podľa § 12 ods. 1 písm. c), d) alebo písm. e) a pokračuje v nepovolených prácach,
- e) nevypracuje alebo neodovzdá dokumentáciu podľa § 31 až 33 a 39,
- f) premiestni kultúrnu pamiatku bez predchádzajúceho súhlasu krajského pamiatkového úradu podľa § 24,
- g) umiestni reklamu, reklamné, informačné, propagačné alebo akékoľvek technické zariadenie na nehnuteľnej kultúrnej pamiatke, v pamiatkovom území alebo v ochrannom pásme bez

rozhodnutia alebo bez záväzného stanoviska krajského pamiatkového úradu alebo nedodríava podmienky určené v tomto rozhodnutí alebo v záväznom stanovisku,

- h) uskutočňuje stavbu, stavebnú zmenu alebo udržiavacie práce na nehnuteľnosti, ktorá nie je kultúrnou pamiatkou, ak sa nachádza v pamiatkovom území alebo ochrannom pásme, bez právoplatného rozhodnutia alebo bez záväzného stanoviska krajského pamiatkového úradu alebo nedodríava podmienky určené v tomto rozhodnutí alebo v záväznom stanovisku,
- i) spôsobí svojím konaním nepriaznivé zmeny stavu kultúrnej pamiatky, pamiatkového územia, alebo ich ochranného pásma, archeologického nálezu, alebo archeologického náleziska, alebo ohrozuje ich ochranu,
- j) nenakladá s nálezom podľa tohto zákona,
- k) nedodríava podmienky vykonávania pamiatkového výskumu určené v rozhodnutí krajského pamiatkového úradu,
- l) nezabezpečí realizovanie pamiatkového výskumu podľa rozhodnutia alebo záväzného stanoviska krajského pamiatkového úradu,
- m) vykonáva bez rozhodnutia krajského pamiatkového úradu pamiatkový výskum na kultúrnej pamiatke, pamiatkovom území alebo archeologickom nálezisku alebo neoprávnene vyhľadáva, vykope alebo z miesta nálezu vyzdvihne, premiestni alebo prechováva archeologický nález,
- n) nezabezpečuje základnú ochranu kultúrnej pamiatky podľa § 27, neudríava ju v dobrom stave a využíva ju spôsobom, ktorý ju ohrozuje, poškodzuje, znehodnocuje alebo ničí, alebo ju nechráni pred odcudzením, alebo iným spôsobom poruší povinnosť podľa § 28 ods. 2,
- o) nevykoná nápravu uloženú krajským pamiatkovým úradom podľa § 31,
- p) vykonáva obnovu alebo reštaurovanie kultúrnej pamiatky bez rozhodnutia alebo záväzného stanoviska krajského pamiatkového úradu alebo nedodríava podmienky určené v rozhodnutí alebo v záväznom stanovisku,
- q) zapožičia do zahraničia, pokúsi sa do zahraničia vyviezť alebo vyvezie kultúrnu pamiatku alebo jej časť bez povolenia ministerstva.

(2) Krajský pamiatkový úrad môže uložiť fyzickej osobe pokutu vo výške

- a) do 10 000 eur, ak sa dopustí konania uvedeného v odseku 1 písm. a) až g),
- b) do 100 000 eur, ak sa dopustí konania uvedeného v odseku 1 písm. h) až k),
- c) do 200 000 eur, ak sa dopustí konania uvedeného v odseku 1 písm. l) až q).

(3) Krajský pamiatkový úrad môže uložiť pokutu až do výšky dvojnásobku pokuty podľa odseku 2, ak ide o kultúrnu pamiatku, pamiatkové územie, ochranné pásmo alebo archeologické nálezisko zapísané do Zoznamu svetového dedičstva. Uložením pokuty nezaniká povinnosť vykonať opatrenie uložené krajským pamiatkovým úradom. Ak nedošlo k náprave, pokutu možno uložiť aj opakovane.

(4) Krajský pamiatkový úrad, ktorý pokutu uložil, môže povoliť odklad platenia pokuty alebo platenie pokuty v splátkach, ak vznikla okolnosť, ktorá znemožňuje zaplatenie pokuty, alebo okolnosť, ktorá odôvodňuje platenie pokuty v splátkach.

(5) Na priestupky a ich prejednávanie sa vzťahuje všeobecný predpis o priestupkoch.³⁸⁾

(6) Výnosy pokút uložených za priestupky sú príjmom štátneho rozpočtu.

§ 43**Iné správne delikty**

(1) Iného správneho deliktu na úseku ochrany pamiatkového fondu sa dopustí fyzická osoba – podnikateľ alebo právnická osoba, ktorá sa dopustí konania podľa § 42 ods. 1.

(2) Krajský pamiatkový úrad uloží právnickej osobe alebo fyzickej osobe - podnikateľovi pokutu vo výške

a) od 100 eur do 200 000 eur, ak sa dopustí konania uvedeného v § 42 ods. 1 písm. a) až g),

b) od 200 eur do 400 000 eur, ak sa dopustí konania uvedeného v § 42 ods. 1 písm. h) až k),

c) od 300 eur do 1 000 000 eur, ak sa dopustí konania uvedeného v § 42 ods. 1 písm. l) až q).

(3) Krajský pamiatkový úrad uloží pokutu až do výšky dvojnásobku sumy uvedenej v odseku 2, ak ide o kultúrnu pamiatku, pamiatkové územie, ochranné pásmo, archeologický nález alebo archeologické nálezisko zapísané do Zoznamu svetového dedičstva.

(4) Pokutu možno uložiť do troch rokov odo dňa, keď sa o protiprávnom konaní krajský pamiatkový úrad dozvedel, najneskôr do piatich rokov odo dňa, keď došlo ku konaniu podľa odseku 1. Uložením pokuty nezaniká povinnosť vykonať opatrenie uložené krajským pamiatkovým úradom. Ak nedošlo k náprave, pokutu možno uložiť aj opakovane.

(5) Krajský pamiatkový úrad pri určení výšky pokuty prihliada na závažnosť konania, závažnosť nepriaznivých zmien kultúrnej pamiatky alebo pamiatkového územia, význam kultúrnej pamiatky alebo pamiatkového územia, archeologického nálezu alebo archeologického náleziska, rozsah hroziacej škody alebo spôsobenej škody. Škodu na kultúrnej pamiatke určí pamiatkový úrad najmenej vo výške oprávnených nákladov na jej vrátenie do pôvodného stavu rekonštrukciou alebo reštaurovaním pri použití pôvodných materiálov a technologických postupov. Pri poškodení alebo zničení archeologického náleziska sa škoda určí vo výške nákladov na realizáciu archeologického výskumu.

(6) Pokuta je splatná do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bola uložená.

(7) Krajský pamiatkový úrad, ktorý pokutu uložil, môže povoliť odklad platenia pokuty alebo platenie pokuty v splátkach, ak vznikla okolnosť, ktorá znemožňuje zaplatenie pokuty, alebo okolnosť, ktorá odôvodňuje platenie pokuty v splátkach.

(8) Výnosy pokút sú príjmom štátneho rozpočtu.

§ 43a

(1) Ak je ohrozené zachovanie a riadne užívanie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, môže krajský pamiatkový úrad alebo iná osoba dať príslušnému vyvlastňovaciemu úradu návrh na jej vyvlastnenie vo verejnom záujme. Na vyvlastňovacie konanie sa vzťahuje všeobecný predpis o vyvlastňovaní.^{38a)}

(2) Ak ide o nepovolený zásah do hmotnej podstaty kultúrnej pamiatky s následkom trvalého poškodenia jej pamiatkových hodnôt alebo zničenía veci samej alebo o poškodenie archeologického nálezu alebo archeologického náleziska, postúpia orgány štátneho pamiatkového dohľadu vec orgánom činným v trestnom konaní.

ÔSMA ČASŤ
SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 44

Spoločné ustanovenia

(1) Povinnosti vlastníka ustanovené týmto zákonom má aj správca alebo iný držiteľ kultúrnej pamiatky. Náklady spojené so základnou ochranou uhrádza vtedy, ak mu táto povinnosť vyplynie z právneho vzťahu.

(2) Právo na primeranú náhradu nákladov podľa § 40 ods. 10 a právo na náhradu majetkovej ujmy podľa § 28 ods. 1 písm. c) a § 39 ods. 3 možno uplatniť na pamiatkovom úrade v lehote do šiestich mesiacov od vzniku nároku a v rozsahu podľa osobitného predpisu,²⁹⁾ inak právo zanikne.

(3) Na zbierkové predmety a zbierky evidované podľa osobitného predpisu¹⁵⁾ sa nevzťahujú ustanovenia tohto zákona okrem § 22.

(4) Na konanie vo veciach ochrany pamiatkového fondu sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní,⁴⁰⁾ ak odsek 5 neustanovuje inak. Ak je v správnom konaní počet účastníkov konania väčší ako desať, správny orgán môže doručovať písomnosti účastníkom konania verejnou vyhláškou.

(5) Na vydávanie záväzných stanovísk a stanovísk podľa tohto zákona sa nevzťahuje všeobecný právny predpis o správnom konaní.

§ 44a

Rozhodnutia vydané po účinnosti tohto zákona podľa § 24 ods. 1 a 3, § 25 ods. 2, § 30 ods. 3, § 32 ods. 2 a 5, § 33 ods. 2 a § 39 ods. 1 a 3 po uplynutí troch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti strácajú platnosť, ak v tejto lehote nebol vykonaný úkon, na ktorý sa vzťahujú. Záväzné stanoviská podľa § 30 ods. 3 a 4 a § 32 ods. 10 až 12 po uplynutí troch rokov odo dňa ich vydania strácajú platnosť, ak nedošlo k ich použitiu na účel, na ktorý sú určené.

§ 45

Prechodné ustanovenia

(1) Kultúrne pamiatky a národné kultúrne pamiatky zapísané v Ústrednom zozname kultúrnych pamiatok Slovenskej republiky podľa predchádzajúcich právnych predpisov sa považujú za národné kultúrne pamiatky podľa tohto zákona.

(2) Pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a ochranné pásma chránené podľa predchádzajúcich právnych predpisov sa považujú za pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a ochranné pásma podľa tohto zákona.

(3) Práva a povinnosti z pracovnoprávnych vzťahov zamestnancov Pamiatkového ústavu prechádzajú od 1. apríla 2002 na pamiatkový úrad.

(4) Práva a povinnosti z pracovnoprávnych vzťahov zamestnancov okresného úradu a krajského úradu, ktorí zabezpečujú činnosti súvisiace so štátnou pamiatkovou starostlivosťou, prechádzajú od 1. apríla 2002 na pamiatkový úrad.

(5) Majetok štátu⁴¹⁾ v správe Pamiatkového ústavu prechádza od 1. apríla 2002 do správy pamiatkového úradu. Práva a povinnosti z majetkovoprávnych vzťahov a iných vzťahov prechádzajú z Pamiatkového ústavu na pamiatkový úrad.

§ 45a**Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. júna 2009**

Konania začaté pred účinnosťou tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

§ 46**Záverečné ustanovenia**

Zrušujú sa:

1. zákon Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti v znení zákona č.183/2000 Z. z.,
2. položky 204 až 213 prílohy zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
3. nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 478/1990 Zb. o vyhlásení národných kultúrnych pamiatok,
4. nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 299/1991 Zb. o vyhlásení a zrušení vyhlásenia niektorých národných kultúrnych pamiatok,
5. nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 289/1994 Z. z. o vyhlásení národnej kultúrnej pamiatky v Ružomberku,
6. nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 288/1994 Z. z. o vyhlásení národných kultúrnych pamiatok,
7. vyhláška Predsedníctva Slovenskej národnej rady č. 78/1963 Zb. o pamiatkových rezerváciách,
8. vyhláška Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 21/1988 Zb., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb.,
9. vyhláška Povereníctva školstva a kultúry č. 249/1959 Ú. v. o národných kultúrnych pamiatkach.

§ 47**Účinnosť**

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. apríla 2002 okrem § 35 ods. 3, ktorý nadobúda účinnosť 1. januára 2004.

Rudolf Schuster v. r.

Jozef Migaš v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

- 1) Napríklad Dohovor o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva (oznámenie č. 159/1991 Zb.), vyhláška ministra zahraničných vecí č. 15/1980 Zb. o Dohovore o opatreniach na zákaz a zamedzenie nedovoleného dovozu, vývozu a prevodu vlastníctva kultúrnych statkov, Európsky dohovor o ochrane archeologického dedičstva (revidovaný – oznámenie č. 344/2001 Z. z.) a Dohovor o ochrane architektonického dedičstva Európy (oznámenie č. 369/2001 Z. z.).
 - 2) Čl. 44 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky.
 - 3) Zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy.
 - 4) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe.
 - 5) Trestný poriadok.
 - 7) Zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov.
 - 8) § 21 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
 - 9) § 5 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).
 - 10) § 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov.
 - 10a) § 7 zákona č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
 - 10aa) § 2 ods. 4 zákona č. 207/2009 Z. z. o podmienkach vývozu a dovozu predmetu kultúrnej hodnoty a o doplnení zákona č. 652/2004 Z. z. o orgánoch štátnej správy v colníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 160/2018 Z. z.
 - 10b) Čl. 1 ods. 4 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu.
 - § 2 písm. a) zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu.
 - 11) § 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.
 - 12) Čl. 21 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.
 - 13) § 7 zákona č. 302/2001 Z. z.
 - 14) § 2 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.
 - 15) Zákon č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
 - 16) § 6 ods. 1 písm. e) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon).
 - 17) Dohovor o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva (oznámenie č. 159/1991 Zb.).
 - 20) § 606 Občianskeho zákonníka.
 - 21) Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.
 - 22) Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 15/1980 Zb. o Dohovore o opatreniach na zákaz a zamedzenie nedovoleného dovozu, vývozu a prevodu vlastníctva kultúrnych statkov.
 - 23) § 17 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
 - 23a) Napríklad Zákon č. 65/2001 Z. z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov, § 114 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.
 - 23b) Nariadenie Rady (ES) č. 116/2009 z 18. decembra 2008 o vývoze tovaru kultúrneho charakteru (kodifikované znenie), (Ú. v. EÚ L 39, 10. 2. 2009).
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 1081/2012 z 9. novembra 2012 k nariadeniu Rady (ES)

č. 116/2009 o vývoze tovaru kultúrneho charakteru (kodifikované znenie), (Ú. v. EÚ L 324, 22. 11. 2012).

24) Zákon č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci.

26) Čl. 2 a 3 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov.

27) Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 94/1958 Zb. o Dohovore na ochranu kultúrnych statkov za ozbrojeného konfliktu a Protokole k nemu.

28) § 133 Občianskeho zákonníka.

28a) § 22 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.

29) § 420a Občianskeho zákonníka.

29a) § 140a ods. 1 písm. a) zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 479/2005 Z. z.

29b) § 7 zákona Slovenskej národnej rady č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách.

31) Zákon Slovenskej národnej rady č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení zákona č. 236/2000 Z. z.

31a) Piata časť zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.

31aa) § 94 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.

31ab) § 87 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 237/2000 Z. z.

31b) § 140b zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 479/2005 Z. z.

32) § 102 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.

33) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 200/1994 Z. z. o Komore reštaurátorov a o výkone reštaurátorskej činnosti jej členov v znení neskorších predpisov.

35) § 95 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 229/1997 Z. z.

36) § 4 ods. 1 písm. d) a § 5 ods. 2 písm. c) a d) zákona č. 231/1999 Z. z.

36a) § 10 ods. 4 písm. a) zákona č. 330/2007 Z. z. o registri trestov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 91/2016 Z. z.

36b) Napríklad zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

37) § 127 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 229/1997 Z. z.

37a) § 3 ods. 3 zákona č. 206/2009 Z. z.

37b) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov.

38) Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

38a) Zákon č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

40) Zákon č. 71/1967 Zb.

41) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov.

